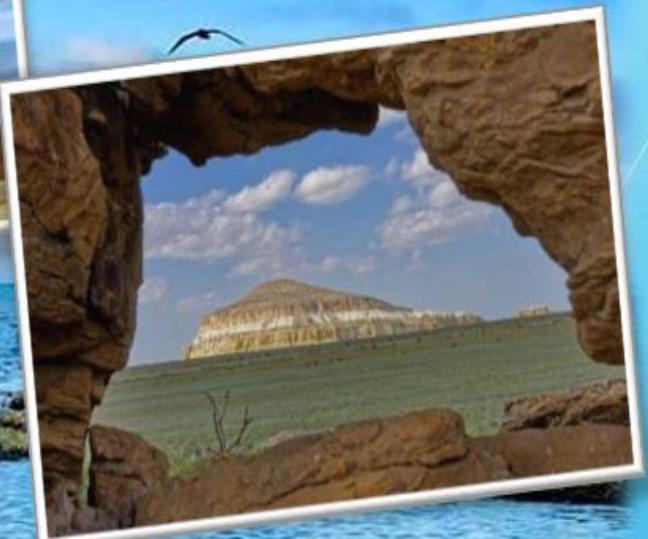

МАҢГЫСТАУ ОБЛЫСЫ ҚОРШАҒАН ОРТА ЖАЙ-КҮЙІ ЖӨНІНДЕГІ АҚПАРАТТЫҚ БЮЛЛЕТЕНІ

№16 шығарылым
Желтоқсан 2022 жыл

Қазақстан Республикасы
Экология, геология және табиғи ресурстар
министрлігі
"Қазгидромет" РМК
Манғыстау облысы бойынша филиалы

	МАЗМҰНЫ	Стр.
	Алғы сөз	3
1	Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері	4
2	Атмосфералық ауа сапасының жай-күйі	4
3	Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы	10
4	Жер үсті сулары сапасының жай-күйі	11
5	Радиациялық жағдай	11
6	1 Қосымша	12
7	4 Қосымша	14

Алғы сөз

Ақпараттық бюллетенъ ұлттық гидрометеорологиялық қызметтің бақылау желісіне қоршаған орта жай-күйіне экологиялық мониторинг жүргізу жөнінде «Қазгидромет» РМК арнасы бөлімшелерімен орындалатын жұмыс нәтижелері бойынша дайындалған.

Бюллетенъ Маңғыстау облысы аумағындағы (Ақтау қ, Жаңаөзен қ және Бейнеу кенті) қоршаған ортаның жай-күйі туралы мемлекеттік органдарды, қоғам мен халықты ақпараттандыруға арналған және ластану деңгейінің өзгеру тенденциясын ескере отырып ҚР Қоршаған ортаны қорғау саласындағы іс-шаралардың тиімділігін одан әрі бағалауға мүмкіндік береді.

Маңғыстау облысының атмосфералық ауасының сапасын бағалау

1. Атмосфералық ауаны ластаудың негізгі көздері

"Маңғыстау облысы бойынша экология департаменті" РММ деректеріне сәйкес Ақтау, Жаңаозен қалаларында және Бейнеу кентінде қоршаған ортаға эмиссияларды жүзеге асыратын 35 ірі кәсіпорын жұмыс істейді. Бұл кәсіпорындардан шығатын ластаушы заттардың нақты жиынтық шығарындылары 64,02 мың тоннаны құрайды.

2. Ақтау қаласының атмосфералық ауа сапасын бақылау

Ақтау қаласы аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 4 бақылау бекетінде жүргізіледі, яғни 2 сынаманы қолмен іріктеу бекеті және 2 автоматтық станция (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 12 көрсеткішке дейін анықталады: 1) қалқыма бөлшектер (шан); 2) PM-2,5 қалқыма бөлшектері; 3) PM-10 қалқыма бөлшектері; 4) күкірт диоксиді; 5) көміртегі оксиді; 6) азот диоксиді; 7) азот оксиді; 8) амиак; 9) күкірттісутек; 10) күкірт қышқылы; 11) озон; 12) көмірсүтектер сомасы.

1-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат көрсетілген.

1 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Сынама алу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
3	қол күшімен алынған сынама	Ақтау қаласы, 1 шағынаудан, № 3 мектеп аумағында	қалқыма бөлшектер (шан), күкірт диоксиді, көміртегі оксиді, азот диоксиді, азот оксиді, амиак, көмірсүтектер сомасы, күкірт қышқылы
4		Ақтау қаласы, 22 шағын аудан № 22 мектеп аумағында	
5	үзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	Ақтау қаласы, 12 шағын аудан	күкірт диоксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутек, амиак, көміртегі оксиді
6		Ақтау қаласы, 32а шағынауданы	PM-2,5 қалқыма бөлшектері, PM-10 қалқыма бөлшектері, күкірт диоксиді, азот диоксиді, азот оксиді, күкірттісутек, амиак, озон(жербеті), көміртегі оксиді

2022 жылдың желтоқсан айындағы Ақтау қаласының атмосфералық ауа сапасын бақылау нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Ақтау қаласының атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **жоғары** болып бағаланды, СИ=5,7 (жоғары деңгей) және ЕЖК=2% (көтерінкі деңгей) мәнімен күкіртті сутегі бойынша № 5 бекет аумағында (12 шағын аудандан) анықталды .

Ластаушы заттардың максималды-бір реттік шоғырлары: күкіртті сутегі – 5,7 ШЖШм.б., басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Ластаушы заттардың орташа шоғырлары: PM-10 қалқыма бөлшектері – 3,36 ШЖШ_{o.t.}, басқа ластаушы заттардың орташа шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (10 ШЖК астам) және ЭЖЛ (50 ШЖК астам) жағдайлары анықталмады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 2-кестеде көрсетілген.

2 кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғары бір реттік шоғыр		ЕЖК	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	МГ/М ³	ШЖШО. т.асу еселігі	МГ/М ³	ШЖШМ. б.асу еселігі		%	> ШЖШ	>5 ШЖШ
Қалқыма бөлшектер (шан)	0,05	0,36	0,20	0,4				
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	0,002	0,04	0,00	0,0				
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,20	3,36	0,20	0,7				
Күкірт диоксиді	0,02	0,32	0,03	0,1				
Көміртегі оксиді	0,69	0,23	3,61	0,7				
Азот диоксиді	0,03	0,64	0,14	0,7				
Азот оксиді	0,01	0,17	0,12	0,3				
Озон	0,01	0,22	0,03	0,2				
Күкіртті сутегі	0,01		0,05	5,7	2	98	2	
Көмірсулар	1,74		2,40					
Аммиак	0,01	0,30	0,04	0,2				
Күкірт қышқылы	0,02	0,25	0,04	0,1				

Қорытынды:

Соңғы бес жылда ауаның ластану деңгейі желтоқсан айында келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, соңғы бес жыл ішінде желтоқсан айында ластану деңгейі көтерінкі деңгейден өзгерген жоқ, тек 2022 жылы деңгей жоғары деп бағаланды.

Максималды-бір реттік ШЖШ арту жағдайларының саны төмендегілер бойынша байқалды: күкіртті сутек (98).

Орташа тәуліктік ШЖШ асу еселігі PM-10 қалқыма бөлшектері бойынша байқалды.

Ақтау қаласы аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау **8 AirKaz датчигі** арқылы жүргізіледі.

2 көрсеткіш анықталады: 1) *PM-2,5* қалқыма бөлшектері; 2) *PM-10* қалқыма бөлшектері.

Таблица 3

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Іріктеу мерзімі	Бақылау жүргізу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
ПНЗ №286	әр 20 минут сайын	үзіліссіз режимде	Ақтау қ, 27 ш.а, 16 мектеп	PM-2,5 қалқыма бөлшектері, PM-10 қалқыма бөлшектері
ПНЗ №287			Ақтау қ, 32а ш.а, 29 мектеп	
ПНЗ №288			Ақтау қ, 14 ш.а, 1 мектеп	
ПНЗ №289			Ақтау қ, 22 ш.а, 22 мектеп	
ПНЗ №290			Ақтау қ, 3 ш.а, 2 мектеп	
ПНЗ №291			п.Умирзак, 27 мектеп	
ПНЗ №292			Ақтау қ, ш.а Шығыс-1, 25 мектеп	
ПНЗ №293			Ақтау қ, 5 ш.а, 7 мектеп	

Таблица 4

AirKaz сенсорларының атмосфералық ауасының ластану сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖК	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	МГ/М ³	ШЖШо. т.асу еселігі	МГ/М ³	ШЖШм. б.асу еселігі		%	> ШЖШ	>5 ШЖШ
Ақтау қаласы								
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	0,013	0,37	0,033	0,2	0			
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,015	0,26	0,039	0,1	0			

Ақтау қаласының метеорологиялық жағдайы.

Ауаның орташа айлық температурасы $-5+1^{\circ}\text{C}$ болды, бұл норма шамасында (норма: $-5+1^{\circ}\text{C}$).

Облыс бойынша айлық жауын-шашын нормадан аз түсті.

Маңғыстау облысының аймағы ай бойы жер беті барикалық өрістердің өзгеріуіне байланысты тұрақсыз ауа райы сақталып, ауа температурасының ауытқуы, жауын-шашын, тұман, көктайғақ байқалып, желдің күші 15-20 м/с жетті.

Ауа ластануының қалыптасуына ауа-райы жағдайлары да әсер етті, 2022 жылдың желтоқсан айында 1 күн ҚМЖ тіркелді (әлсіз жел).

2.1 Жаңаөзен қаласының атмосфералық ауа сапасын бақылау

Жаңаөзен қаласы аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 2 автоматтық бақылау бекетінде жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 7 көрсеткішке дейін анықталады: 1) *PM-10* қалқыма бөлшектері; 2) *кукірт диоксиді*; 3) *көміртегі оксиді*; 4) *азот диоксиді*; 5) *азот оксиді*; 6) *кукірттісутек*; 7) *озон*.

1-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат көрсетілген.

1 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Сынама алу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
1	ұзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	әкімшіліктің маңы	PM-10 қалқыма бөлшектері, азот диоксиді, кукірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, озон (жербеті), кукірттісутек
2		Махамбет к-сі 14 Амектеп	

2022 жылдың желтоқсан айындағы Жаңаөзен қаласының атмосфералық ауа сапасы мониторингінің нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Жаңаөзен қаласының атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі *көтерінкі* болып бағаланды, СИ=2,3 (көтерінкі деңгей) мәнімен күкіртті сутегі бойынша № 2 бекет (Махамбет к-сі 14 Амектеп) аумағында және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) анықталды.

Ластаушы заттардың максималды-бір реттік шоғырлары: көміртегі оксиді – 1,5 ШЖШм.б., күкіртті сутегі – 2,3 ШЖШм.б., басқа ластаушы заттардың шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Ластаушы заттардың орташа шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (10 ШЖКК астам) және ЭЖЛ (50 ШЖКК астам) жағдайлары анықталмады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 5-кестеде көрсетілген.

5 кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғарғы бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	МГ/М ³	ШЖШо. т.асу еселігі	МГ/М ³	ШЖШм. б.асу еселігі		%	> ШЖШ	>5 ШЖШ
Жанаозен қаласы								
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,03	0,56	0,20	0,7	0			
Күкірт диоксиді	0,01	0,15	0,02	0,0	0			

Көміртегі оксиді	0,34	0,11	7,34	1,5	0	6	
Азот диоксиді	0,03	0,71	0,14	0,7	0		
Азот оксиді	0,01	0,20	0,34	0,8	0		
Озон	0,03	0,90	0,11	0,7	0		
Күкіртті сутегі	0,0020		0,02	2,3	0	2	

Қорытынды:

Соңғы бес жылда ауаның ластану деңгейі желтоқсан айында келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, 2018-2019 жылдардағы желтоқсан айында ластану деңгейі төмен, ал 2020,2021,2022 жылдары көтеріңкі деп бағаланды.

Максималды-бір реттік ШЖШ арту жағдайларының саны көміртегі оксиді (6) және күкіртті сутегі (2) бойынша анықталды.

Орташа тәуліктік ШЖШ асу еселігі байқалмады.

2.2 Бейнеу кентіндегі атмосфералық ауа сапасын бақылау

Бейнеу кенті аумағында атмосфералық ауаның жай-күйін бақылау 1 автоматтық бақылау бекетінде жүргізіледі (1-қосымша).

Жалпы қала бойынша 9 көрсеткішке дейін анықталады: 1) PM-2,5 қалқыма бөлшектері; 2) PM-10 қалқыма бөлшектері; 3) күкірт диоксиді; 4) көміртегі оксиді; 5) азот диоксиді; 6) азот оксиді; 7) аммиак; 8) күкірттісуетек; 9) озон.

6-кестеде бақылау бекеттерінің орналасқан жері және әрбір бекетте анықталатын көрсеткіштер тізбесі туралы ақпарат көрсетілген.

6 кесте

Бақылау бекеттерінің орналасу орны мен анықталатын қоспалар

№	Сынама алу	Бекет мекен-жайы	Анықталатын қоспалар
7	ұзіліссіз режимде әр 20 минут сайын	Бейнеу қ, Қосай ата 15 (Ы.Алтынсарин мектебі)	PM-2,5 қалқыма бөлшектері, PM-10 қалқыма бөлшектері, азот диоксиді, күкірт диоксиді, азот оксиді, көміртегі оксиді, күкіртті сутек, озон (жербеті), аммиак.

2022 жылдың желтоқсан айындағы Бейнеу кентінің атмосфералық ауа сапасы мониторингінің нәтижелері.

Бақылау желісінің деректері бойынша Бейнеу кентінің атмосфералық ауасының жалпы ластану деңгейі **төмен** болып бағаланды, СИ=0,7 (төмен деңгей) және ЕЖҚ=0% (төмен деңгей) мәнімен анықталды.

Ластаушы заттардың максималды-бір реттік шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Ластаушы заттардың орташа шоғырлары ШЖШ-дан аспады.

Экстремалды жоғары және жоғары ластану жағдайлары (ЭЖЛ және ЖЛ): ЖЛ (10 ШЖК астам) және ЭЖЛ (50 ШЖК астам) жағдайлары анықталмады.

Нақты мәндер, сондай-ақ сапа нормативтерінен асып кету еселігі және асып кету жағдайларының саны 7-кестеде көрсетілген.

7 кесте

Атмосфералық ауа ластануының сипаттамасы

Қоспа	Орташа шоғыр		Ең жоғары бір реттік шоғыр		ЕЖҚ	ШЖШ арту жағдайларының саны		
	мг/м ³	ШЖШ о. т.асу еселігі	мг/м ³	ШЖШ м. б.асу еселігі		%	> ШЖШ	>5 ШЖШ
Бейнеу кенті								
PM-2,5 қалқыма бөлшектері	0,032	0,91	0,10	0,6	0			
PM-10 қалқыма бөлшектері	0,04	0,65	0,19	0,6	0			
Күкірт диоксиді	0,016	0,32	0,02	0,0	0			
Көміртегі оксиді	0,51	0,17	1,55	0,3	0			
Азот диоксиді	0,025	0,62	0,10	0,5	0			
Азот оксиді	0,007	0,12	0,12	0,3	0			
Озон	0,028	0,94	0,07	0,4	0			
Күкіртті сутегі	0,003		0,006	0,7	0			
Аммиак	0,015	0,39	0,042	0,2	0			

Қорытынды:

Соңғы бес жылда ауаның ластану деңгейі желтоқсан айында келесідей өзгерді:

Кестеден көріп отырғанымыздай, соңғы бес жыл ішінде желтоқсан айында ластану деңгейі тәмен деңгейден өзгерген жоқ, тек 2021 жылы деңгей көтеріңкі деп бағаланды.

Максималды-бір реттік ШЖШ арту жағдайлары байқалмады.

Орташа тәуліктік ШЖШ асу еселігі байқалмады.

Эпизодтық бақылаулар деректері бойынша атмосфералық ауаның жай-күйі

Стационарлық бақылау бекеттерінен басқа Маңғыстау облысында жылжымалы экологиялық зертхана жұмыс істейді, оның көмегімен ауа сапасын өлшеу Қошқар ата қ/қ (1 нүктесе) және Ақтау қ. (3 нүктесе) бойынша жүргізілді. Қошқар ата қ/қ-ғы анықталатын қоспалар: 1) қалқыма бөлшектер (шан); 2) күкірт диоксиді; 3) көміртегі оксиді; 4) азот диоксиді; 5) азот оксиді; 6) күкірттісугеңек; 7) көмірсугеңек сомасы; 8) гамма сәулелену қуаттылығының эквиваленттік дозасы.

Барлық анықталатын ластаушы заттардың шоғырлары бақылау деректері бойынша шекті жол берілген шоғырдан аспады.

«Қошқар-Ата» қ/қ эпизодтық бақылау деректері бойынша ластаушы заттардың максимальды шоғыры

Анықталатын қоспалар	q _m МГ/м ³	q _m /ШЖШ
Қалқыма бөлшектер (шан)	0,048	0,095
Күкірт диоксиді	0,001	0,003
Көміртегі оксиді	3,25	0,65
Азот диоксиді	0,014	0,071
Азот оксиді	0,009	0,023
Күкіртті сутегі	0,002	0,208
Көмір сутегі сомасы	1,45	-

3. Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамы

Атмосфералық жауын-шашынның химиялық құрамына бақылау 2 метеостанцияда (Ақтау, Форт-Шевченко) алынған жаңбыр суына сынама алуден жүргізілді.

Жауын-шашын құрамында барлық анықталатын заттардың шоғырлары шекті рұқсат етілген шоғырлардан аспады.

Жауын-шашын сынамаларында гидрокарбонаттар 19,91 %, сульфаттар 16,02 %, хлоридтер 30,81 %, натрий иондары 16,42 % және кальций иондары 7,10 % нитраттар 0,50%, магний иондары 1,83%, калий иондары 7,28%, аммоний -0,13% басым болды.

Ең үлкен жалпы минерализация Форт-Шевченко МС – 441,2 мг/л, ең азы Ақтау МС – 174,0 мг/л белгіленді.

Атмосфералық жауын-шашынның үлесті электр өткізгіштігі 315,1 мкСм/см-ден (Ақтау МС), 777,4 мкСм/см (Форт-Шевченко МС) дейінгі шекте болды.

Түсken жауын-шашын қышқылдылығы бейтарап сипатта болып, 7,3 (Ақтау МС) – 7,7 (Форт-Шевченко МС) аралығында өзгерді.

4. Маңғыстау облысының аймағындағы жер үсті сулар сапасының мониторингі

039 "тидрометеорологиялық" және экологиялық мониторингті дамыту" бағдарламасы бойынша 2022 жылғы бақылау жоспарына сәйкес Маңғыстау облысының аумағында Каспий теңізінің сапасын бақылау желтоқсан айында жүргізілмейді.

5. Радиациялық жағдай

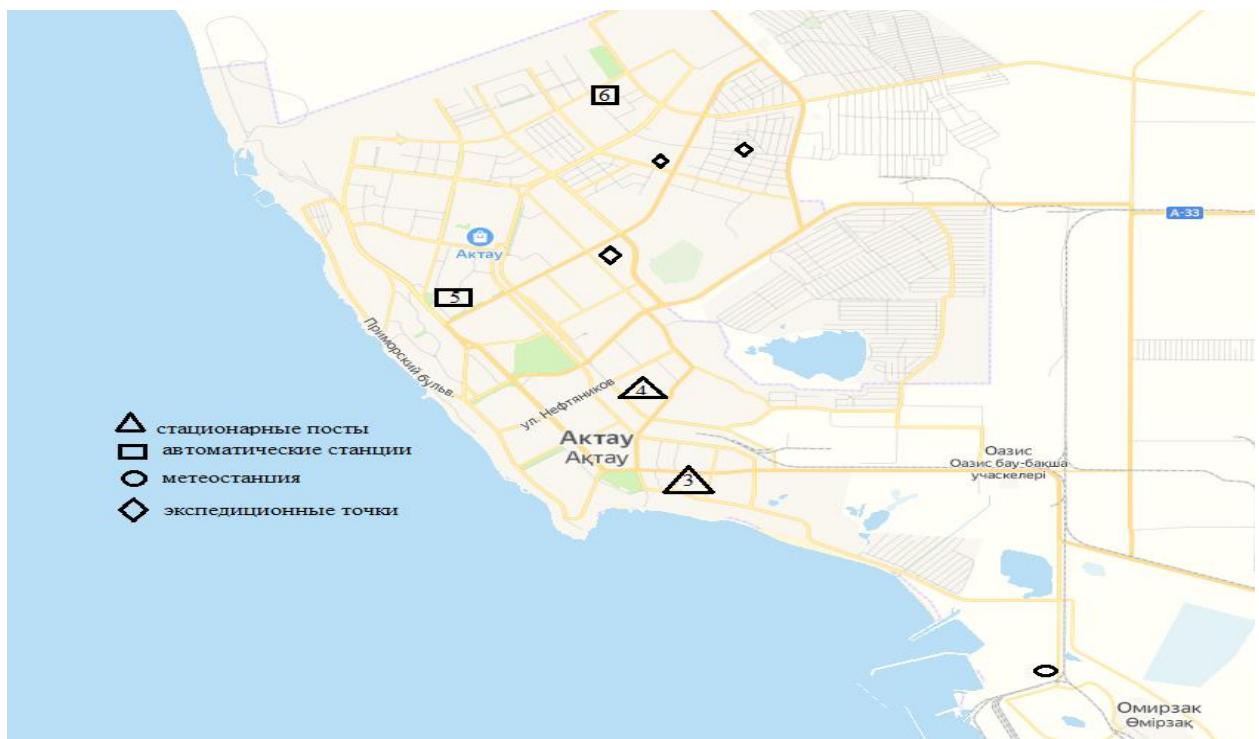
Атмосфералық ауаның ластануының гамма сөулелену деңгейіне күн сайын жергілікті 4 метеорологиялық стансада (Ақтау, Форт-Шевченко, Жаңаөзен, Бейнеу), Қошқар-Ата қалдық орнында және атмосфералық ауаның ластануына бақылау Жаңаөзен қаласының (№1, №2 ЛББ) 2 автоматты бекетінде бақылау жүргізіледі.

Облыстың елді-мекендері бойынша атмосфералық ауа қабатының жерге жақын қабатына орташа радиациялық гамма-фонның мәні 0,07-0,15 мкЗв/сағ. шегінде болды. Облыс бойынша радиациялық гамма- фонның орташа мәні 0,11 мкЗв/сағ., яғни шекті жол берілетін нормаға сәйкес келеді.

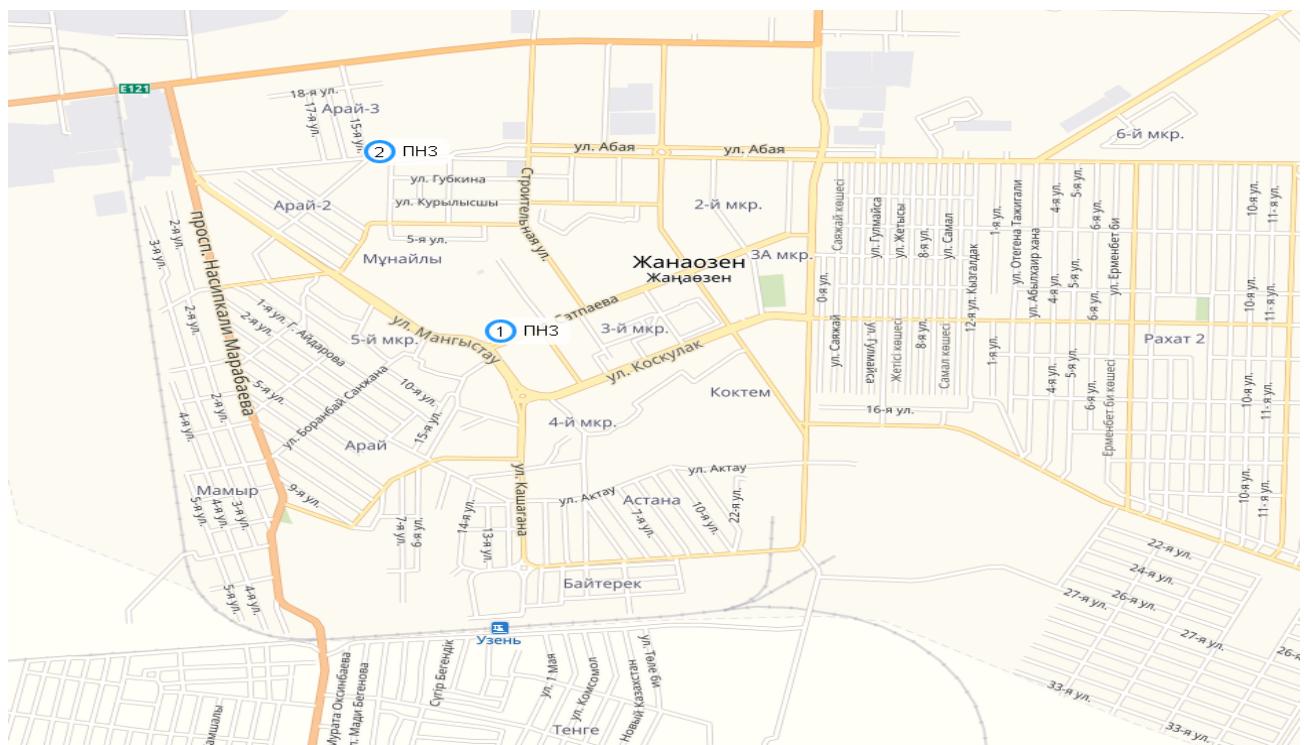
Атмосфераның жерге жақын қабатында радиоактивтердің тұсу тығыздығына бақылау Маңғыстау облысының аумағында 3 метеорологиялық станцияда (Ақтау, Форт-Шевченко, Жаңаөзен) ауа сынамасын горизонтальді планшеттер алу жолымен жүзеге асырылды (11.12-сур.). Барлық стансада бес тәуліктік сынама жүргізілді.

Облыс аумағында атмосфераның жерге жақын қабатында орта тәуліктік радиоактивтердің тұсу тығыздығы 1,4-2,2 Бк/м² шегінде болды. Облыс бойынша радиоактивті тұсулердің орташа тығыздығы 1,9 Бк/м², бұл шекті жол берілетін деңгейінен аспады.

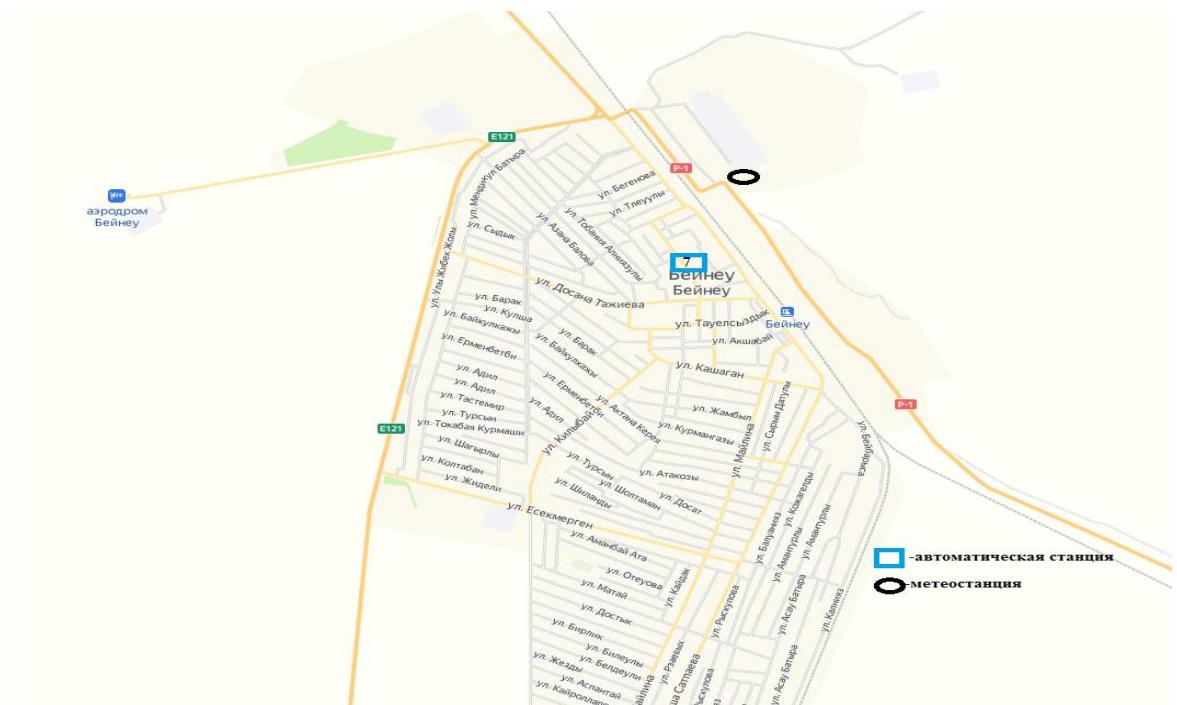
1-қосымша

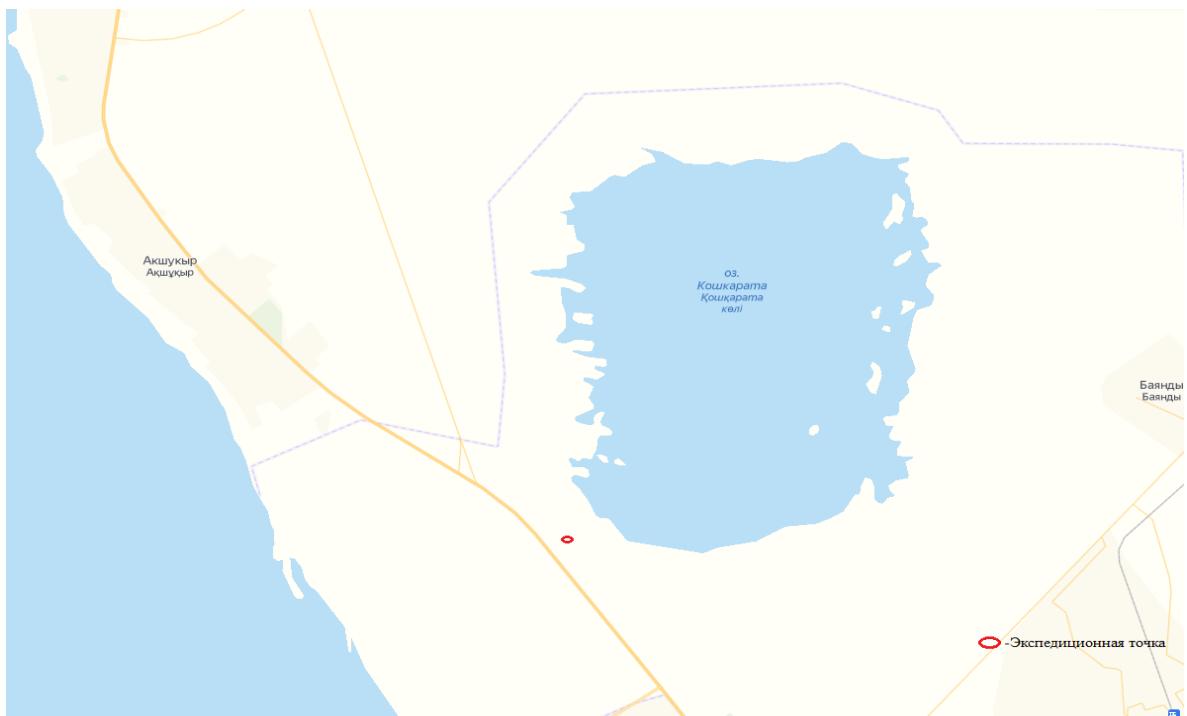
1 сурет – Ақтау қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің және Эпизодтық бақылау нұктелерінің орналасу сызбасы

2 сурет – Жанаозен қаласының атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

3 сурет – Бейнеу кентінің атмосфералық ауа ластануын бақылау стационарлық желісінің орналасу сызбасы

4 сурет – Қошқар-Ата к/к экспедициялық нүктелерінің орналасу орындарының картасы

Елді-мекен ауасындағы ластаушы заттардың шекті жол берілген шоғырлары (ШЖШ)

Қоспаның атаяуы	ШЖШ мәні, мг/м³		Қайынтылік класы
	максимальді бір ретті	ортатәуліктік	
Азот диоксиді	0,2	0,04	2
Азотоксиді	0,4	0,06	3
Аммиак	0,2	0,04	4
Бенз/a/пирен	-	0,1 мкг/100 м³	1
Бензол	0,3	0,1	2
Бериллий	0,09	0,00001	1
Қалқыма заттар (бөлшектер)	0,5	0,15	3
PM 10 қалқыма бөлшектері	0,3	0,06	
PM 2,5 қалқыма бөлшектері	0,16	0,035	
Хлорлы сутек	0,2	0,1	2
Кадмий	-	0,0003	1
Кобальт	-	0,001	2
Марганец	0,01	0,001	2
Мыс	-	0,002	2
Күшала	-	0,0003	2
Озон	0,16	0,03	1
Қорғасын	0,001	0,0003	1
Күкірт диоксиді	0,5	0,05	3
Күкірт қышқылы	0,3	0,1	2
Күкіртті сутек	0,008	-	2
Көміртегі оксиді	5,0	3	4
Фенол	0,01	0,003	2
Формальдегид	0,05	0,01	2
Фторлы сутек	0,02	0,005	2
Хлор	0,1	0,03	2
Хром (VI)	-	0,0015	1
Мырыш	-	0,05	3

«Қалалық және ауылдық елді-мекендердегі атмосфералық ауаға қойылатын гигиеналық нормативтер» (2022 жылғы 2 тамызыдағы №ҚР ДСМ-70 СанЕН

Атмосфераның ластану индексінің дәрежесін бағалау

Дәрежесі		Атмосфера ластануының көрсеткіштері	Бір жылғы бағалау
градациялар	атмосфераның ластануы		
I	Төмен	СИ ЕЖК, %	0-1 0
II	Көтеріңкі	СИ ЕЖК, %	2-4 1-19
III	Жоғары	СИ ЕЖК, %	5-10 20-49
IV	Өте жоғары	СИ ЕЖК, %	>10 >50

Мемлекеттік органдарды тұргындар қоғамдастығын акпараттандыру үшін қалалардың атмосфера ластануының жай-күйі жөніндегі құжат 52,04,667-2005 БҚ, Әзірлеуге, салуға, баяндауғажән немазмұндауға қойылатын жалпыталаптар,

Радиациялық қауіпсіздік нормативі*

Стандартталған мәндер	Доза шектері
Тиімді доза	Халықтың орналасуы Жылына орта есеппен алғанда 1 мЗв кез келген 5 жыл ішінде 5 мЗв аспайды

* «Радиациялық қауіпсіздікті қамтамасыз етуге қойылатын санитарлықэпидемиологиялық талаптар»

**«АҚТАУ ТЕҢІЗ ПОРТЫ» АЭА ЭКОЛОГИЯЛЫҚ БЕКЕТІНІҢ
СЫНАҚ ЗЕРТХАНАСЫ "ҚАЗГИДРОМЕТ"
РМК МАҢҒЫСТАУ ОБЛЫСЫ БОЙЫНША ФИЛИАЛЫ**

**МЕКЕН-ЖАЙЫ:
АҚТАУ ҚАЛАСЫ
ТЕҢІЗ ПОРТЫ АУДАНЫ
ТЕЛ, 8-(7292)-44-53-81**

E MAIL:ILEP_MNG@METEO,KZ